

EXPUNERE DE MOTIVE

După 1990, unul dintre primele semne ale revenirii României la o funcționare democratică a fost explozia de asociații și fundații neguvernamentale, înființate în baza unei legi, Legea nr. 21/1924, neabrogată în timpul regimului de până în 1989, precum și a unui decret, Decretul nr. 31/1954. O semnificativă parte a efortului social, a vieții științifice și culturale a fost preluată din sarcina statului de către asociațiile și fundațiile nou-apărute. Ulterior, funcționarea asociațiilor, fundațiilor și a federațiilor a fost reglementată prin Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, act normativ ce a suferit numeroase modificări și completări, dar aflat în prezent în vigoare. În același timp, peste 130 de asociații și fundații au dobândit, în condițiile legii, recunoașterea statutului de organizații de utilitate publică, beneficiind de sprijin din partea statului în desfășurarea activităților și în funcționarea curentă.

În prezent, există dezbateri în spațiul public cu privire la două aspecte ce privesc direct organizarea și funcționarea asociațiilor și fundațiilor:

transparentizarea finanțărilor obținute de asociațiile și fundațiile non-profit și restricționarea și clarificarea obținerii recunoașterii utilității publice, implicit, privind accesul la resurse publice de funcționare și desfășurare a activității.

În acest sens, am apreciat că **transparentizarea în privința fondurilor obținute de organismele neguvernamentale** se poate realiza prin introducerea unor proceduri prin care acestea **să fie obligate să publice periodic în Monitorul Oficial al României, partea a IV-a, declarația de venituri și cheltuieli, cu evidențierea distinctă a persoanelor și activităților care generează veniturile asociației sau fundației, precum și a valorii fiecărui venit în parte.** Obligația de publicarea este semestrială, respectiv până la 31 iulie pentru semestrul 1 ianuarie – 30 iunie și până la 31 ianuarie pentru semestrul 1 iulie – 31 decembrie.

Pentru a da consistență acestei obligații, **se propune suspendarea asociației sau fundației dacă nu respectă termenul prevăzut de lege pentru realizarea publicării respective și încetarea activității, de drept, în condițiile aceleiași legi, dacă termenul este depășit cu treizeci de zile.**

În ceea ce privește recunoașterea utilității publice, se propune restricționarea domeniilor de activitate a asociațiilor și fundațiilor care pot obține acest statut. **Criteriile luate în considerare la enumerarea expresă a acestor domenii au ținut seama de utilitatea socială a organismelor neguvernamentale, pe**

baza identificării unui domeniu focalizat de acțiune, concret și comensurabil. Astfel, **formule vagi, cu caracter general, în privința domeniului de activitate, de tipul „civic”, în condițiile în care societatea civilă este identificată ca ansamblu al tuturor acestor organizații neguvernamentale, pot duce la opinia că, în realitate, asociația sau fundația nu au nimic concret în activitate prin care să-și dovedească utilitatea publică.** Au fost reținute domenii strategice pentru România, cu un grad sporit de concretețe, ușor determinabil și cu rezultate care pot fi evaluate într-o manieră cât mai puțin subiectivă. În acest sens, atât pentru recunoașterea utilității publice, cât și pentru alocarea de resurse bugetare, a fost stabilit un algoritm procentual care reflectă nevoile stringente ale societății românești. Totodată, pentru a crește gradul de responsabilizare pentru asociațiile și fundațiile cărora le este recunoscută utilitatea publică, se propune ca acest statut să fie acordat pentru o perioadă de cinci ani. Recunoașterea poate fi reînnoită, tot pentru aceeași perioadă, fără a limita numărul de reînnoiri. O evaluare periodică a respectării standardelor avute în vedere și care au condus la recunoașterea utilității publice se impune, fără a face din aceasta un instrument de control subiectiv sau de descurajare a vieții asociative din România.

Deosebit de important este să se reamintească faptul că **recunoașterea utilității publice determină posibilitatea utilizării gratuite a bunurilor care constituie proprietate publică, precum și acces la resurse financiare bugetare.** În aceste condiții, este nevoie ca asociațiile și fundațiile care beneficiază, selectiv, de sprijinul statului în funcționare și în desfășurarea activității proprii să parcurgă etape mai concrete și mai transparente în procesul recunoașterii utilității publice.

Având în vedere cele de mai sus, vă rog să susțineți adoptarea prezentei propuneri legislative.

Inițiator,

Deputat Liviu Ioan Adrian Pleșoianu

